

УДК 330.322

СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ РИНКУ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

Студ. В.В. Голота, гр. БФ1-13

Науковий керівник ст. викл. О.В. Черниш

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета – аналіз сучасного стану ринку страхування життя в Україні та виявлення проблем, що уповільнюють його розвиток.

Завдання – розглянути сутність та роль страхування життя, його значимість для громадян України. Висвітлити проблеми щодо його розвитку.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є процеси та закономірності розвитку ринку страхування життя України.

Предметом дослідження є науково-методичне забезпечення розвитку ринку страхування життя України в сукупності з його організаційно-економічними елементами.

Методи та засоби дослідження. При написанні тез використовувались такі наукові методи як метод порівняння, метод дедукції, аналіз, синтез, метод узагальнення, індукція.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Економічні умови розвитку ринку страхування життя змінюються з ростом економіки, підвищенням рівня життя громадян, появою на ринку страхування життя нових страховиків і тому потребують адекватної оцінки та теоретичного осмислення. Важливість дослідження вказаних проблем та недостатній рівень їх теоретико-методологічного обґрунтування визначили вибір мети публікації яка присвячена питанням значущості страхування життя в Україні для її громадян та свідчать про її теоретичну і практичну важливість.

Результати дослідження. Страхування життя належить до виняткової діяльності компаній зі страхування життя (лайфових компаній). Відповідно до ст. 38 Закону про страхування страховики, які отримали ліцензію на страхування життя, не мають права займатися іншими видами страхування

Страхування життя є одним з центральних видів страхування та має велике соціально-політичне значення. Страхування життя поєднує в собі можливість для громадян одержати страховий захист від існуючих ризиків та заощадити кошти [1].

Відповідно до Закону України «Про страхування» від 07.03.1996 р., під страхуванням життя розуміють вид особистого страхування, який передбачає обов'язок страховика здійснити страхову виплату згідно з договором страхування у разі смерті застрахованої особи, чи у разі дожиття застрахованої особи до закінчення строку дії договору страхування та (або) досягнення застрахованою особою визначеного договором віку [2].

Укладаючи договір страхування життя та вчасно виконуючи покладені на нього обов'язки, страхувальник має впевненість у збереженості сплачених у період дії договору страхування внесків і у здійсненні страховиком виплати страхової суми йому або іншій особі. Зокрема, інтерес страхувальника полягає не лише в страхуванні ризиків, а й в отриманні додаткового доходу від інвестування накопичених коштів.

Існуючий стан української економіки з огляду на події, що відбуваються протягом останніх двох років, проявився негативними тенденціями у страховій сфері. Про це свідчить:

- втрата доступу до такого активу, як нерухоме майно, розташоване на тимчасово окупованих територіях України (Крим, Донецьк, Луганськ);
- істотне зростання витрат на забезпечення виконання страхових зобов'язань у зв'язку зі значною девальвацією національної валюти;

- фіктивні договори зі страхування життя;
- не своєчасна виплата страхових премій із-за скорочення активів компаній.

З огляду на чинники наведені вище, можна визначити тенденцію до скорочення компаній на ринку страхових послуг. Кількість страхових компаній (СК) станом на 30.06.2016 становила 343, з яких 45 – зі страхування життя (СК «Life») та 298 СК, що здійснювали види страхування, інші, ніж страхування життя (СК «non-Life»). (Табл.1)

Таблиця 1-Кількість страхових компаній

Кількість страхо- вих компані	Станом на 31.12.2014	Станом на 31.12.2015	Станом на 30.06.2016
Загальна кіль- кість	382	361	343
В т.ч. СК «non-Life»	325	312	298
В т.ч. СК «Life»	57	49	45

Діючих ліцензій в 2015 році було 41, після очищення ринку страхових компаній які надають послуги зі страхування життя в 2016 році їх кількість скоротилась на 7 до 34 компаній зі страхування життя.

Незважаючи на зазначені вище проблеми, вітчизняні експерти вважають, що потенціал розвитку українського ринку страхування життя дуже великий, насамперед, унаслідок новизни цієї послуги на фінансовому ринку. На їхню думку, основною проблемою є те, що національні страхові компанії займаються страхуванням життя 10-15 років і тому ще не нагромадили капіталу [3]. Західні експерти також позитивно оцінюють перспективи розвитку вітчизняного страхового ринку, вважаючи, що український ринок страхування життя – один з найпривабливіших в Європі, оскільки має великий потенціал розвитку [4].

Висновки. Розвитку українського ринку страхування життя, насамперед, має сприяти держава шляхом проведення низки першочергових заходів з популяризації страхування життя, серед яких такі:

- вдосконалення методики формування резервів зі страхування життя;
- запровадження податкових пільг для страховиків, що пропонують програми пенсійного страхування, тобто вони повинні бути в таких же умовах, як і Державний Пенсійний Фонд;
- запровадити податкові пільги для юридичних осіб, котрі укладають договори страхування життя своїх працівників;
- запровадити умови, які б дозволили страховикам пропонувати привабливі програми нагромадження капіталу і були б доступні більш широкому загалу.

Окрім цього, державі слід приділити більше уваги процесам розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення.

Ключові слова. страхування, страхування життя, страховик, страховий ринок.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ярошенко С.Л. Проблеми становлення та розвитку страхового ринку життя в Україні: Економічні проблеми розвитку галузей та видів економічної діяльності / С.Л. Ярошенко, Л.В. Куделя / Формування ринкових відносин в Україні. – № 4. – 2012. – (83). – С. 86-93.
2. «Про страхування» (зі змінами і доповненнями) Закон України N 5459-VI (5459-17) від 16.10.2012р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5459-17>
3. Мних М.В. Страхові компанії, їх роль та значення в системі ефективного забезпечення страхової діяльності / М.В. Мних // Економіка та держава. – 2007. – № 4. – С. 22-23.
4. Шумелда Я. Організаційні схеми та економічні механізми страхування життя / Я. Шумелда // Страхова справа. – 2010. – № 3. – С. 52-61.
5. Електронний ресурс: Ліга страхових організацій України - <http://uainsur.com>